

**КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ ТЕХНИЧАР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2026. ГОДИНЕ)**

**ПРЕДМЕТ 1:
УВОД У ФИНАНСИЈСКО РАЧУНОВОДСТВО**

I – ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. Шта је тачно за привредна друштва према законима Републике Српске?**
 - a) Минимални основни капитал за оснивање друштва са ограниченом одговорношћу (д.о.о.) износи 1 КМ.
 - b) Ортакчко друштво је врста друштва капитала.
 - c) Командитно друштво чине најмање један комплементар (одговара неограничено) и најмање један командитор (одговара до висине улога).
 - d) Акционарско друштво се може основати без почетног новчаног капитала.

- 2. Шта је тачно према Концептуалном оквиру ИАСБ у погледу дефинисања и признавања елемената?**
 - a) Приходи се дефинишу као повећање капитала које укључује и уплате власника за повећање основног капитала.
 - b) Имовина се дефинише као садашњи економски ресурс под контролом ентитета који је резултат прошлих догађаја.
 - c) Расходи се признају када смањење будућих економских користи, повезано са смањењем имовине или повећањем обавеза, може поуздано да се одмјери.
 - d) Обавеза је потенцијална дужност која може настати у будућности без обзира на прошле догађаје.

- 3. Шта подразумева начело сталности пословања према рачуноводственим стандардима?**
 - a) Финансијски извештаји се састављају под претпоставком да ће предузеће наставити да послује неограничено дуго (најмање 12 месеци од дана биланса).
 - b) Ово начело обавезује предузеће да сваке године остварује већу добит у односу на претходну.
 - c) Ако менаџмент планира ликвидацију друштва, финансијски извештаји се не смију састављати на бази сталности, већ по ликвидационим вриједностима.
 - d) Сталност пословања гарантује да се не може покренути стечајни поступак над предузећем у наредних пет година.

- 4. Шта подразумева примена начела опрезности при састављању финансијских извештаја?**
 - a) Расходи и губици се признају чим се за њих сазна (чак и ако су само потенцијални), док се приходи признају тек када су стварно реализовани.
 - b) Имовина се увијек мора исказати по највишој могућој тржишној вриједности како би фирма изгледала успешније.
 - c) Имовина се вреднује по нижој, а обавезе по вишој вриједности у случају када постоји више опција за процјену.
 - d) Начело опрезности дозвољава стварање скривених резерви намерним прецјењивањем трошкова производње.

5. Набавна вриједност пословног простора је 256.000 KM. Вијек трајања процијењен је на 33 године. Средство се почело користити 11.04.2026. године. Уколико користимо линеарну методу отписа, колико ће износити обрачуната амортизација за 2026. годину?
- a) 7.757,58 KM
 - b) 5.171,72 KM
 - c) 5.951,02 KM
 - d) 0.00 KM
6. Које су кључне разлике и функције пробног биланса и закључног листа у рачуноводственом циклусу?
- a) Пробни биланс (брuto биланс) служи за провјеру формалне равнотеже књижења и приказује збир промета и салда свих рачуна главне књиге.
 - b) Пробни биланс је проширени закључни лист који садржи колоне за прилагођавања (временска разграничења, пописне разлике) и служи за разврставање позиција на биланс стања и биланс успјеха.
 - c) Закључни лист је проширени пробни биланс који садржи колоне за прилагођавања (временска разграничења, пописне разлике) и служи за разврставање позиција на биланс стања и биланс успјеха.
 - d) Пробни биланс омогућава откривање материјалних грешака попут погрешно прокњиженог износа на два различита рачуна који су у равнотежи.
7. Које су кључне разлике између линеарне, дегресивне и функционалне методе амортизације?
- a) Код линеарне методе, трошак амортизације је исти у свакој години коришћења средства, јер се обрачунава примјеном фиксне стопе на набавну вриједност.
 - b) Функционална метода обрачунава амортизацију искључиво на основу протеклог времена, без обзира на то колико је средство стварно коришћено.
 - c) Дегресивна метода (метода опадајућих износа) резултира највећим трошком амортизације у првим годинама употребе средства, који се затим постепено смањује.
 - d) Линеарна метода се користи искључиво за нематеријална средства, док су дегресивна и функционална метода законом обавезне за сва материјална средства.
8. Шта је тачно у вези са вредновањем залиха и сталних средстава намијењених продаји?
- a) Залихе се вреднују по нижој од следеће двије вриједности: набавне вриједности (цијене коштања) или нето продајне вриједности.
 - b) Када се стално средство класификује као „намијењено продаји”, оно се престаје амортизовати и вреднује се по нижој од књиговодствене или фер вриједности умањене за трошкове продаје.
 - c) Трошкови складиштења готових производа увек се укључују у набавну вриједност залиха, без обзира на то да ли су неопходни за следећу фазу производње.
 - d) Стална средства намијењена продаји настављају да се амортизују све до тренутка док се стварно не продају.

9. Како се правилно врши рачуноводствено обухватање и вредновање сумњивих и спорних потраживања?

- a) Сва потраживања која нису наплаћена у року од 30 дана морају се одмах директно отписати на терет расхода без претходне процјене.
- b) Сумњивим потраживањима сматрају се она код којих је рок за наплату није прошао, а постоји оправдана сумња у наплативост, због чега се врши исправка њихове вриједности на терет расхода.
- c) Спорна потраживања су она која се настоје наплатити судским путем или путем принудног поравнања, и она се у књиговодству издвајају на посебне рачуне ради бољег праћења.
- d) Директни отпис потраживања је дозвољен само ако је дужник постао већински власник предузећа којем дугује новац.

10. Који су примарни циљеви састављања финансијских извјештаја општих намјена?

- a) Пружање информација о финансијском положају, успјешности и готовинским токовима ентитета које су корисне широком кругу корисника.
- b) Омогућавање менаџменту да планира покриће губитака у годинама слабијег пословања ради одржавања повјерења инвеститора.
- c) Приказивање резултата управљања менаџмента ресурсима који су им повјерени.
- d) Обезбјеђивање детаљних информација о конкуренцији и њиховим стратешким плановима за наредних десет година.

11. Који рачун се повећава на дуговној страни?:

- a) Обавезе
- b) Капитал
- c) Расходи
- d) Приходи

12. Ако је предузеће унапријед наплатило закупнину за наредни период, евидентираће:

- a) приход у цијелом износу
- b) активна временска разграничења
- c) пасивна временска разграничења
- d) расход периода

13. Књижење пословних промјена врши се:

- a) само у главној књизи
- b) само у дневнику
- c) у дневнику и главној књизи
- d) само у помоћним књигама

14. Која од наведених ставки представља текућу мовину?:

- a) Грађевински објекат
- b) Залихе робе
- c) Узети дугорочни кредит
- d) Основни капитал

15. Који од наведених трошкова се НЕ укључује у набавну вриједност дуготрајне имовине?:

- a) трошкови транспорта
- b) трошкови монтаже
- c) трошкови премјештања пословања на нову локацију
- d) увозне дажбине

16. Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату за одређени период је финансијски извјештај којим се:

- a) презентује структурирани приказ података о стању имовине, обавеза и капитала на одређени датум
- b) презентују укупно остварени приходи и расходи, те финансијски резултат за одређени период
- c) презентују укупно остварени приливи и одливи, те нето новчани ток по пословним, инвестицијским и финансијским активностима
- d) презентују промјене и стање на одређени датум по појединим ставкама капитала и укупног капитала

17. Примјери екстерних књиговодствених исправа су:

- a) Извод
- b) Излазна фактура
- c) Благајнички извјештај
- d) Улазна фактура
- e) Пописна листа властитих средстава

18. У складу с одредбама Одјелка 17. Некретнине, постројења и опрема МСФИ-ија за МСС, мали и средњи субјекти код накнадног вредновања материјалних сталних средстава могу користити:

- a) модел трошка (набавне вриједности)
- b) модел ревалоризације
- c) модел садашње вриједности
- d) модел нето утрживе вриједности

19. У складу с одредбама Одјелка 24. Државне потпоре МСФИ-ија за МСС, мали и средњи субјекти код исказивања примљених потпора, признају исте уз примјену:

- a) капиталног пр иступа
- b) добитног (приходовног) приступа
- c) консолидацијског приступа
- d) ништа од претходно наведеног

20. У складу с одредбама Одјелка 14. Улагања у придружене субјекте, мали и средњи субјекти код исказивања удјела у другим придруженим субјектима (са значајним утјецајем, не и контролом), примјењују:

- a) методу трошка
- b) методу удјела
- c) методу фер вриједности
- d) методу удјела или методу трошка или методу фер вриједности

II – ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Друштво «А» је у билансу успјеха за период 1.1. - 31.12.2025. године исказало укупне приходе у износу од 700.000 КМ, те укупне расходе у износу од 500.000 КМ. У билансу успјеха исказани су слједећи расходи чији порески третман треба провјерити и извршити усклађење пореске основице, и то:

- ✓ новчане казне и пенали у износу од 4.000 КМ
- ✓ расходи репрезентације у пословне сврхе у укупном износу од 7.000 КМ
- ✓ затезне камате за неблаговремено плаћене јавне приходе у износу од 500 КМ
- ✓ издаци за донације у укупном износу од 20.000 КМ
- ✓ остали недокументовани расходи у износу од 1.200 КМ.

Друштво «А» је из претходног периода пренијело порески губитак (који може користити у 2025. години) у износу од 50.000 КМ и претплате (потраживања) по основи уплаћених аконтација пореза на добит у износу од 2.000 КМ.

Израчунајте:

- а) Износ обрачунаног пореза на добит друштва «А» за 2025. годину, ако се у пореске сврхе признаје 30% расхода репрезентације, те издаци за донације у висини 3% укупног прихода. **(10 бодова)**
- б) Износ пореза на добит који друштво «А», по основу пореске пријаве за 2025. годину треба уплатити на припадајући (буџетски) рачун. **(5 бодова)**

Рјешење:

Задатак број 2

Привредно друштво „Ц“ је за 9.360 КМ (са ПДВ-ом) продало теретно возило коришћено у редовном пословању. Набавна вриједност возила је 20.000 КМ, а акумулисана исправка вриједности 15.000 КМ.

- a) Потребно је извршити књижења! (5 бодова)**
- b) У случају да је Друштво „Ц“ продало исто возило за укупан износ од 4.680 КМ (са ПДВ-ом). Како ће изгледати књижење и какав је крајњи финансијски резултат ове продаје? (5 бодова)**
- c) Која је основна сврха коришћења конта „Исправка вриједности“ приликом редовног коришћења и касније продаје основног средства, и зашто се оно књижи на супротној страни (потражује) у односу на основно средство током његовог вијека трајања? (5 бодова)**

Рјешење:

Задатак број 3.

Предузеће «ДЕЛТА» д.о.о. бави се трговином робом. Током јануара 2025. године евидентиране су сљедеће набавке и продаје:

- Почетно стање залиха: 100 јединица по 20 КМ
- Набавка 10.1.2025.: 200 јединица по 22 КМ
- Набавка 20.1.2025.: 150 јединица по 25 КМ

На крају мјесеца је продано 350 јединица робе.

Од Вас се тражи да:

- а) Израчунајте трошкове продатих залиха робе и завршног стања залиха примјеном ФИФО методе. (5 бодова)**
- б) Израчунајте трошкове продатих залиха робе и завршног стања залиха примјеном методе пондерисаног просјека. (5 бодова)**
- с) Путем дневника евидентирајте продају 350 јединица робе из складишта уколико се продајна вриједност формира уз додатак 20% марже на трошкове продатих залиха робе примјеном методе пондерисаног просјека уз обрачун ПДВ-а 17%. (5 бодова)**

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 4.

Дана 07.05.202х. године друштво «АЛФА» д.о.о. је примило извод број 99 о новчаним трансакцијама (уплатама и исплатама са жиро-рачуна на дан 06.05.202х. године):

Омега банка д.д.

Датум: 07.05.202х.

Страна : 1/1

На дан: 06.05.202х.

ИЗВОД бр. 99

ЛИБ 42270000000000
 ТР 1110000000000000
 Валута БАМ

Назив: Алфа д.о.о.

Реф	Датум	Опис	Дугује	Потражује
xxxx	02.04.202х.	плаћање по рачуну број 03/202х добављачу Продукт д.о.о.	15.000,00	
xxxx	02.04.202х.	Исплата нето плаћа запосленим за 03/202х	3.255,00	
xxxx	02.04.202х.	Исплата за материјалне трошкове	2.500,00	
xxxx	02.04.202х.	Уплата доприноса за МИО	1.150,00	
xxxx	02.04.202х.	Уплата доприноса за здравство	740,85	
xxxx	02.04.202х.	Плаћање аконтације пореза на	500,00	
xxxx	02.04.202х.	Уплата пореза на доходак ХНЖ	195,00	
xxxx	02.04.202х.	Уплата доприноса за здравство Фонд солидарности	84,15	
xxxx	02.04.202х.	Уплата доприноса за	70,00	
xxxx	02.04.202х.	Уплата доприноса за	30,00	
xxxx	02.04.202х.	Провизија банке	20,00	
xxxx	02.04.202х.	Рефундација потицаја Ф333 уг. 12		2.000,00
xxxx	02.04.202х.	Гама д.о.о. уплата рачуна 9/20		25.000,00
xxxx	02.04.202х.	Бета д.о.о. уплата рачуна 2/20		40.000,00
Промет у валути			23.545,00	67.000,00
Стари салдо				20.000,00
Салдо промета				43.455,00
Нови салдо				63.455,00

- Извршите књижење пословних промјена по наведеном Изводу број 99 кроз налог за књижење. (15 бодова)

РЈЕШЕЊЕ:

